

Entrevista amb el president de les Illes Balears, Gabriel Cañellas

“Sóc més nacionalista que ningú”

Gabriel Cañellas, que ara compleix nou anys de mandat, va parlar amb EL TEMPS durant més d'una hora. L'entrevista que es transcriu és només una part de la conversa, ateses les limitacions lògiques d'espai.

Sr. president, ara ja fa nou anys que és president del Govern Balear. Durant tot aquest temps la llei més important que s'ha aprovat sota el seu mandat ha estat la Llei d'Espais Naturals, ¿hi està d'acord amb aquesta apreciació?

—Aquesta no és la llei més important. És una llei que forma part d'un conjunt de lleis de caràcter polític que tenen per finalitat assumir el futur d'aquesta comunitat d'una manera distinta al que han estat els anys setanta i vuitanta.

—S'ha publicat que el seu partit, el PP, vol reformar aquesta llei. Es diu que ja està en estudi la reforma...

—No és que ho tenguem en estudi. És que en el mateix moment de l'aprovació de la llei ja vam anunciar que la modificaríem perquè s'havien comès una sèrie de coses que consideràvem que no eren correctes. No és, per tant, cap estudi, és una proposta electoral que en la mesura que es pugui intentem complir.

El que passa és que aquesta modificació es pretén presentar com un canvi de filosofia. I això és l'equivocació més gran que es pot cometre. I jo diria que és un atac demagògic per part d'aquells que defensen aquesta posició.

Amb la Llei d'Espais Naturals es va protegir el 35 % de les Illes. I tota la modificació que es pretén introduir al mes de setembre no arriba al 0,9 per mil. Per tant, és una modificació de caràcter molt puntual. Ens vam comprometre a fer-les i les farem.

—Políticament, l'oposició ja s'ha manifestat radicalment contrària a qualsevol modificació i...

—Però això no té cap raó. L'oposició es manifesta radicalment en contra de tot el que nosaltres feim. Han arribat a dir que jo he perdut el contacte amb la realitat social, quan ells no l'han tengut mai...

Pensi vostè... Això no té gaire importància.

—Li ho deia perquè Unió Mallorquina [soci de Govern del PP] s'ha manifestat també contrària, en principi, a les modificacions...

—i Em creurà si li dic que em pareix que vostè el que vol és que no em surti bé! Unió Mallorquina es troba en una situació en què té difícil prendre una posició. Per una part, tenen un compromís formal amb nosaltres (el pacte amb el PP) i, per l'altra, el fet que en el seu últim congrés, dins la ponència d'ordenació del territori, hi va haver un principi general que és millor no modificar la Llei d'Espais Naturals. Lluiten entre dos compromisos.

Hem tengut una sèrie de reunions amb ells, en què hem assumit una sèrie de punts... Crec que no hi haurà problema. Només ens poden separar petites diferències. I com que per a nosaltres no hi ha un calendari tancat... Si hi ha possibilitats d'acord no ens separaran grans diferències, per la raó que li dic: la modificació no desvirtua en absolut, en cap moment, l'esperit ni la filosofia de la llei. Altra cosa és que es vulgui vendre de manera distinta.

—Durant bona part dels seus nou anys de President, vostè ha estat enfrontat al Govern de l'Estat per qüestions econòmiques i de competències. ¿Tanca el pacte autonòmic aquesta etapa d'enfrontament?

—No té res a veure una cosa amb l'altra. Al llarg d'aquests vuit anys jo he reclamat amb insistència acabar una situació d'injustícia que es produïa cap a les Balears. Una situació d'injustícia molt generalitzada, però que a la fi s'ha de concretar. I fàcilment es pot concretar. Tema financer: finançament per a carreteres, per l'insularitat, cessió d'impostos... En una paraula, escàs finançament.

Durant vuit anys se m'ha dit que jo era una ploradora professional, que només sabia plorar. I ara el Govern central ha canviat i m'ha donat la raó en carreteres, en l'insularitat... Falta un tema que són els endarreriments. ¿M'ha donat totalment la raó? No, però la m'ha donada.

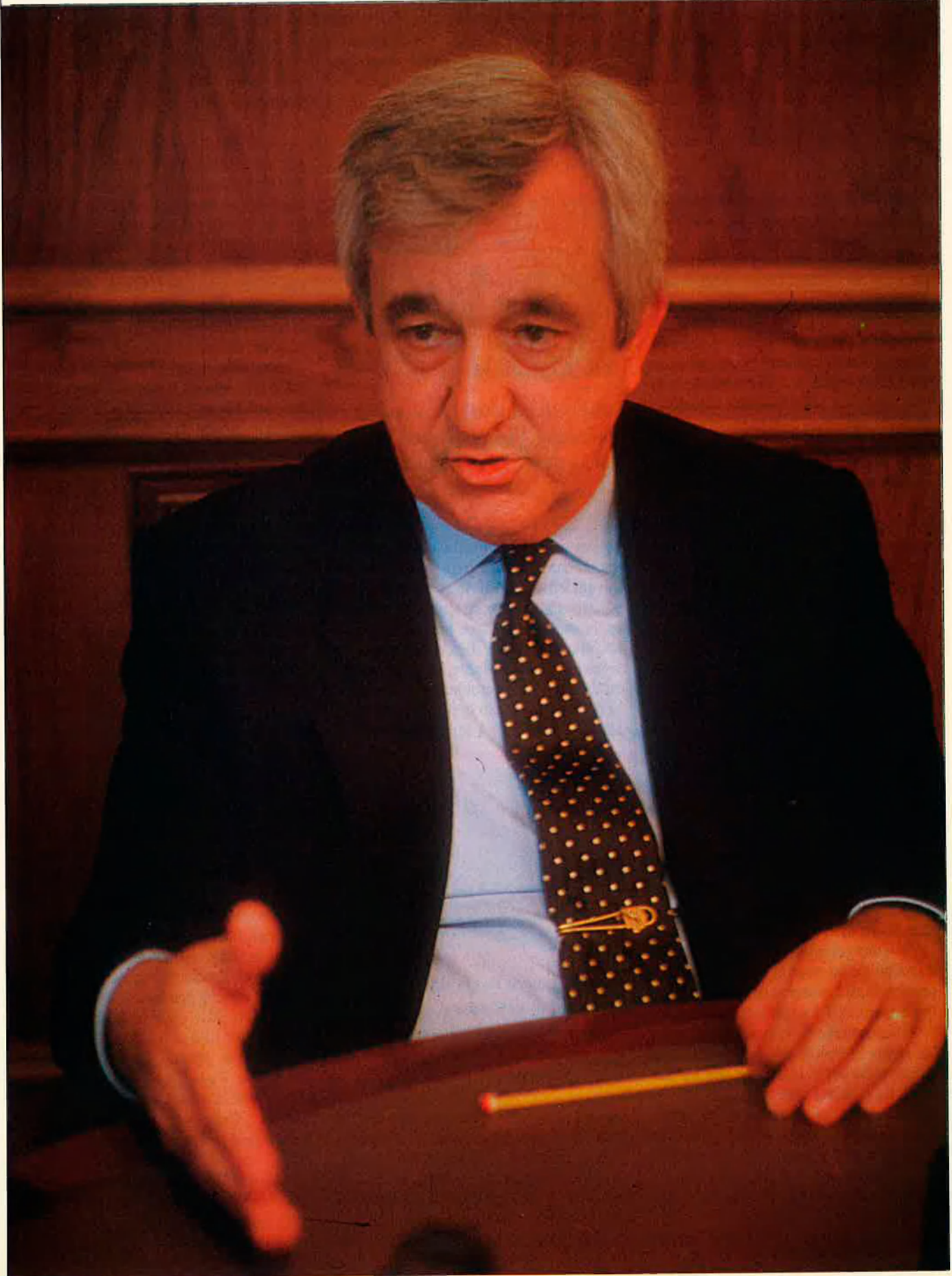
L'altre punt de fricció era l'ampliació de competències. Quedaven temes pendents del primer paquet i, a més, existia la reclamació formal per part d'aquest Govern que demanava —i ho ha demanat amb lleis dutes al Parlament— l'ensenyament, les aigües, menors... Demanàvem, en definitiva, un decidit esperit per part del Govern central d'ampliació de tot el que és l'estat autonòmic. També durant vuit anys no ens han fet cas, ens han tancat les portes en els morros. El ministre Eguiagaray, quan va venir a la meua presa de possessió, va anunciar un canvi. Però no es va concretar.

El PP, amb la presència del president de Castella i la meua a dins les comissions, inicia el que s'ha vengut en anomenar pacte autonòmic. I s'arriba a una firma. ¿És important el pacte? Sí perquè demostra que canvia la postura del Govern central, que passa d'estar tancat a començar a discutir. ¿És positiu? Sí. ¿És suficient? No, en absolut. No és més que unes petites competències per ampliar. Alguns diuen que el PP es conforma amb poc. Jo voldria que quedàs ben clar que la nostra actitud ha servit per a desbloquejar la situació.

El pacte no omple les nostres aspiracions, omple algun forat. És una passa més, però no és el final.

—¿No s'acaben, per tant, les reivindicacions del president de les Balears?

—No les del president de les Balears, sinó les aspiracions de les Balears, que és el realment important. Les Balears tenen unes aspiracions molt més àmplies pel que fa a autogovern. Per tant aquest

president continuarà reclamant, ja reclama, que s'iniciï el traspàs de competències.

—Aquest sentiment d'autogovern que vostè manifesta, ¿és coincident amb la proposta d'administració única proposada pel president de Galícia, el senyor Fraga?

—¡Miri! Un any abans que el senyor Fraga parlàs d'administració única —el que passa és que les coses només són importants, pel que es veu, segons qui les diu—, un any abans, jo ja reclamava per a les comunitats, i especialment per a les Balears, el que vaig definir com l'administració principal. ¿Què significa? Que per a evitar duplicitats en cada comunitat, l'administració principal ha de ser l'autònoma. I aquesta ha de complir, quan faci falta, funcions supletòries de la central.

—¿Vostè és partidari d'igualar competències entre totes les comunitats, indistintament de si el seu origen és l'article 143 o el 151?

—No és que jo en sigui partidari. És que la Constitució no posa límits. Així com assenyalava dos camins distints per començar, no posa cap limitació diferencial entre les comunitats. No és que jo sigui partidari d'igualar, és que tothom pot tenir dret a les mateixes aspiracions. No crec que ningú tenguí aspiracions de segona o de tercera. Tothom aspira a tenir capacitat d'autogovern, dins el context de l'Estat espanyol.

—Canviem de tema. Duim quasi tres mesos d'Expo. Al principi, ningú a Balears volia ser-hi present. Els cost és elevat, la rendibilitat dubtosa. ¿Ha valgut la pena?

—[Profund sospir]. ¡Miri!, en bon mallorquí deim "que Déu t'alliberi d'un ja està fet". I allò de l'Expo ja està fet. En un principi, tothom era partidari de no anar-hi. Jo també. El cost espantava i hi havia altres prioritats. Però també el cost d'imatge de no anar-hi hauria estat importantíssim. La veritat és que si a qualque comunitat li ha servit de qualque cosa és a nosaltres, és el pavelló més visitat, el que ha causat més sensació, és una demostració perfecta del que són les Balears. Clar, de tot això mai el resultat és mesurable en números ni en pessetes. ¿Compensarà la inversió feta? Crec que si no hi haguéssim estat hauríem donat molt mala imatge. La presència allà era absolutament necessària, vist avui com estan les coses.

—Fa unes setmanes, *EL TEMPS* va en-

trevistar el Sr. Francesc Obrador [portaveu del PSIB-PSOE en el Parlament], que va dir que l'espantava veure que vostè governava la comunitat perquè no fa res, i pren les Balears per una possessió de la qual se sent l'administrador.

—El poble d'aquestes illes m'ha posat al front d'aquesta "possessió" —si és que

JOAN CELIS

“Per evitar duplicitats, dins cada comunitat, l'administració principal ha de ser l'autònoma.”

es pot admetre aquesta expressió per anomenar el nostre país— perquè el regesqui en funció dels meus criteris. I aquests són intervenir al menys possible en la societat. Sempre he cregut que la societat d'aquestes illes està prou il·lusionada, és prou feineria, té prou capacitat de resoldre els problemes. I que espera de l'administració que li cobresqui els serveis essencials i les infraestructures

JOAN CELIS

“Quan qualcú parla de qui és realment el defensor de ‘lo nostro’, me miren a mi i no a un altre.”

que no són realitzables més que des de l'administració. I aquest és el programa que jo complec. No tenim en absolut cap vocació d'agents primordials, ni primeres ballarines, en els diversos sectors. Ans al contrari, només volem ser impulsors d'aquesta societat. No he perdut cap

contacte, crec, amb la societat que m'ha alçat aquí. La prova és, per mi, que qui no connecta en absolut amb aquesta societat és el partit socialista i per això els han anat arraconant, poc a poc, per inseribles.

—A les eleccions de l'any passat, a més de la victòria del PP i la derrota del PSOE, hi va haver un important augment del vot nacionalista del...

—Sí, és ver, em van votar a mi que sóc més nacionalista que ningú. Sóc qui ha fet aquest país, qui li ha donat consciència, qui ha impulsat la nostra història, els costums, les tradicions, la manera de ser, la nostra llengua, i la nostra pròpia manera de pensar i veure les coses. Quan qualcú parla de qui és realment el defensor d'allò que és l'essència de "lo nostro", me miren a mi i no a un altre. Per qualque cosa ha de ser...

—Senyor president, ¿vostè és nacionalista?

—Jo exercec. Hi ha diferència. Una cosa és declarar-se nacionalista i s'ha acabat, que és el que passa ara que tothom agafa banderes i es posa davant les càmeres de retratar... Jo no ho dic, si he de dir qualque cosa és defensar la regionalització del meu partit. Però no només aquí dins. Els nacionalistes el que han de fer és el que fa el PSM, que és presentar-se a les eleccions legislatives i intentar obtenir una representació per defensar aquesta nació davant el conjunt de l'Estat espanyol. I aquí, de moment, els nacionalistes que tenim són uns nacionalistes que no els veim a les eleccions legislatives, excepte el PSM, que és un partit al qual sempre he respectat.

Jo he aconseguit la regionalització del meu partit, he aconseguit l'estructuració del partit a través de formacions regionals i he exercit de tal manera les meves funcions que quan qualcú demostra qui és realment nacionalista, qui xerra mallorquí de la terra, qui defensa les seves tradicions, els costums... aquest sóc jo, i no necessit dur cap bandera.

—Fa uns dies, es presentava a Palma el llibre *Les Illes oblidades*. Durant l'acte, el senyor Miquel Roca, en nom del president Pujol, feia una oferta de col·laboració al seu govern, en tots els àmbits. ¿Està disposat a acceptar-la, potser fent-la extensiva al País Valencià?

—Això em fa molta gràcia. Catalunya, València i Balears, des de la seva realitat històrica, geogràfica, cultural, lingüística i política, estan col·laborant cada vegada

que fa falta. Hem fet convenis en temes de cultura, sanitat, davant Europa —el senyor Pujol era titular en el Consell d'Europa i jo era, per un conveni, el seu substitut—... Vull dir, hem fet convenis de col·laboració i els seguirem fent, igual que els hem fet amb Castella i d'altres comunitats, si bé amb més motius amb aquells amb qui ens uneixen altres tipus de lligams. Per tant, no sé quina necessitat hi ha de fer... Bé, jo agraeisc aquestes ofertes. Ofertes que, per altra banda, al llarg d'aquests nous anys ja s'han concretat. Benvingut sigui tot allò que sigui col·laboració d'ells amb nosaltres i de nosaltres amb ells, però que ningú vulgui veure darrera aquesta col·laboració cap altre tipus d'actuació o pensament.

Amb una paraula, ¡cadascú a ca seva i tots serem molt amics!

—Països Catalans, ¿què li suggereix?

—A mi, res.

—Sembla que estam en un moment on l'independentisme viu un moment d'expansió.

—Quan em parlen de la independència de la nostra terra sempre dic el mateix. La paraula independència quasi sempre ve d'aquells que viuen en una situació geogràfica problemàtica. És a dir, quan un català o un basc parla d'independència és perquè necessita fer fronteres i ha de distingir on acaben les seves coses i on comencen les altres. En certes situacions geogràfiques

un no sap massa bé si està a Catalunya o a Aragó, o a Alaba o a Burgos... i, per tant, s'ha de forçar.

Nosaltres som independents des de fa molt de temps... geogràficament, culturalment, històricament i no necessitam defensar aquestes fronteres com ho fan ells, amb estridències i en situacions fora de to.

Qui viu aquí sap que viu en una regió totalment diferenciada de les altres, que han estat massa temps les illes oblidades, i que en la seva lluita per ser ella mateixa ha estat més que ningú dins Espanya, lligada econòmicament més a Europa que a la pròpia Espanya. I només li falta una petita cosa per acabar de ser i demostrar la seva vàlua: és que quan a tot el territori es diu allò de "les vuit del ma-

tí, les set a Canàries", això es canviï per a dir "les vuit del matí, la mateixa hora a Balears i una hora menys a Canàries".

—¿Què li sembla que sigui present a Mallorca una opció política que reclama la independència dels Països Catalans?

—Això de que sigui present... Vostè em perdonarà... Per ser presents han de tenir representació. I jo, de moment, encara no els he vist presents ni a cap institució ni enlloc. I m'atreveria a dir més: el problema d'aquestes accions no és mai dels catalans, el problema el donen els "istes". En aquest cas, els catalanistes. Però afortunadament aquí no tenen una representació que sigui capaç de demostrar, fins avui, que tenen un suport de la població, ni que tenen capacitat d'assumir

"L'amo en Biel"

Gabriel Canellas Fons és, des del 1983, el president de les Illes Balears. És un home d'aparença tranquil·la. Amb la tranquil·litat que diuen els continentals que tenen els mallorquins. És un fervent partidari de la no intromissió de l'administració en l'economia. És conservador, com bona part dels mallorquins. Senzill, religiós, familiar, amant dels animals, de la pagesia... Canellas ha sabut connectar com cap altre polític amb el poble mallorquí. Així almenys cal suposar-ho després dels successius èxits electorals. Als pagesos mallorquins sempre se'ls diu "l'amo", tinguin o no propietat. L'amo en Biel sí que en té de propietats. Si més no conjunturalment, la presidència de les Balears.

aquest suport en breu temps. Per tant, és una respectable formació política que intenta situar aquí allò amb què ningú hi creu.

—Canviem de tema, ¿quina opinió li mereix el tema Calvià [el suposat intent de suborn d'un regidor del PSOE per donar suport a una moció de censura i que, segons el PSOE, Gabriel Canellas coneixia]?

—Això és un muntatge polític, un dels molts a què ja ens tenen avesats. A un altre li pot afectar, però jo ja he passat, per ordre del partit socialista d'aquestes illes, per una comissió d'investigació, per una moció... N'he vistes de tots colors. Crec que està ben clar que el tema Calvià és un muntatge provocat, dirigit, orquestrat des de les mans i pensament de

Joan March [secretari general del PSIB-PSOE]. ¡l li anava a dir que gràcies a Déu!, perquè cada vegada que me'n fa una, en lloc d'aconseguir fer-me caure, em fa més amunt i ell queda més avall. Per tant, bé va tenir un home així dirigint els socialistes. Que li duri molts anys.

—Fa uns mesos vostè, a València, va fer unes declaracions que van ser interpretades com un suport a les tesis secessionistes respecte a la unitat del català, ¿és així?

—Jo no vaig donar suport a res, perquè conec les dificultats polítiques que suposa entrar en discussions sobre aquest tema. Jo entenc que, majoritàriament, en aquestes illes —el cas de València no el conec—, tot i respectant els principis d'unitat que ens duen a ser semblants amb tots aquests altres que xer-ren igual com nosaltres, existeix un desig, un esperit, que a la llengua se la denomini com fins ara. Aquí, molt poca gent hi ha que quan se li demana què parla no contesti mallorquí, menorquí, eivissenc o formenterí. I el propi Estatut recull la necessitat que les institucions fomentin les diverses modalitats lingüístiques insulars. L'important és que cadascú conservi allò que li és propi, intentant evitar qualsevol discrepància de caràcter disgregador. L'Estatut diu que la llengua catalana és oficial de la comunitat al costat del castellà. Jo no li he de negar

que, com a partit —en aquells moments érem extraparlamentaris—, nosaltres vam intentar que allà on es diu "el català, propi de les Illes Balears", digués "el català propi de les Illes Balears". L'important, però, és que ens entenem, i els noms tenen poca importància.

—President, nou anys ja. Quan acabi la legislatura seran dotze. ¿És cert això que el poder crema, com diuen; o crema més l'oposició, com també es diu?

—[Rialles]. Jo crec que crema més l'oposició, no cal cap dubte. En l'oposició s'hi dura quatre anys, com a màxim vuit. I o es passa al govern o se cerquen noves alternatives. El cansament és més físic que intel·lectual, sobretot quan ja es passa dels cinquanta als seixanta.

—[Rialles]. Jo crec que crema més l'oposició, no cal cap dubte. En l'oposició s'hi dura quatre anys, com a màxim vuit. I o es passa al govern o se cerquen noves alternatives. El cansament és més físic que intel·lectual, sobretot quan ja es passa dels cinquanta als seixanta.

Miquel Payeras